

**Uchwała Nr XIV/111/15
Rady Miejskiej w Lubawce
z dnia 29 grudnia 2015 roku**

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych na rok 2016**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1515), art. 4¹ ust. 1 i ust. 2, art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 584 z późn. zm.), art. 10 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2012, poz. 124 z późn. zm.) uchwała się co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych na rok 2016, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Lubawka.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr XIV/111/15
Rady Miejskiej w Lubawce
z dnia 29 grudnia 2015 roku

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych na rok 2016

Grudzień 2015 r.

Wstęp

Problemy związane z alkoholem to temat bardzo obecny w naszym życiu. Mechanizmy rządzące uzależnieniami są bardzo podobne, i na przykładzie uzależnienia od alkoholu można zrozumieć inne uzależnienia w tym tak powszechną narkomanię oraz lekomanię.

Szacuje się, że 81 % osób uzależnionych nie jest zdiagnozowanych, a z 19 % osób zdiagnozowanych 68% nie podejmuje leczenia. Do leczenia trafia jedynie około 6% populacji osób uzależnionych.

Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na ok 600 tysięcy, zaś osób pijących szkodliwie – na ok 2,5 mln.

Niewiele osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych decyduje się na spotkanie ze specjalistą i ewentualne podjęcie leczenia dlatego, że nie zdają sobie sprawy z tego, iż są chore. Dopuszczają do siebie myśl, że być może piją za dużo albo zbyt często ale zawsze mają jakieś ważne usprawiedliwienia dla swojego picia bądź używania innych substancji psychoaktywnych. Jednocześnie głęboko wierzą w to, że będą w stanie nad nim zapanować. Osoby uzależnione obawiają się również spotkania z terapeutą uzależnień, psychologiem czy psychiatrą, ponieważ może się ono zakończyć rozpoznaniem uzależnienia, i wówczas trzeba będzie się rozstać z substancją (alkohol, narkotyki), która w początkowym okresie przyjmowania decyduje o ich dobrym samopoczuciu fizycznym i psychicznym. Jednocześnie trudno jest im wyobrazić sobie korzyści z powstrzymywania się nadużywania substancji psychoaktywnych, a ponadto większość z nich nie wyobraża sobie bez nich życia.

Kolejnym powodem jest to, że wielu nie wierzy w skuteczność leczenia uzależnienia od alkoholu, zwłaszcza gdy spotykają osoby, które odbywają lub odbyły terapię, i nadal piją.

Brak sukcesu nie jest wynikiem złego leczenia, lecz najczęściej tego, że osoby uczestniczące w terapii nie stosują się do otrzymanych zaleceń. Takie osoby wierzą z kolei w to, że przyczyna picia leży poza nimi (winni są inni ludzie, sytuacje, zdarzenia, los, warunki życia, pracy itp.)

i że sytuacja wkrótce ulegnie poprawie, bez jakichkolwiek aktywności z ich strony. Jeśli nawet odczuwają negatywne konsekwencje swojego picia, to nie wiążą ich z pićm alkoholu.

Szczególną rolę wśród czynników wpływających na odsuwanie decyzji o podjęciu leczenia odgrywa strach przed wielką niewiadomą, jaką jest terapia oraz brak wiary w jej skuteczność. Ten strach nasila się zwłaszcza wtedy, gdy o terapii opowiadają osoby, które nie potraktowały jej poważnie i kontynuują picie.

Ze względu na tak niewielką świadomość społeczną w powyższym zakresie ważne jest prowadzenie wszelkiego rodzaju działań edukacyjno - profilaktycznych podnoszących wiedzę nie tylko samych uzależnionych ale również osób funkcjonujących w ich otoczeniu oraz społeczności jako całości w zakresie problemów używania substancji psychoaktywnych. Działania profilaktyczne oraz służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych, wynikające z niniejszego programu będą nakierowane m.in. na uświadamianiu na czym tak naprawdę polega uzależnienie od substancji psychoaktywnych, jakie mogą być konsekwencje, jak wygląda leczenie oraz jakie zmiany zachodzą w człowieku w trakcie psychoterapii uzależnienia.

Na wstępie niniejszego programu podkreślić należy problem używania w Polsce innych niż alkohol substancji psychoaktywnych. Konopie indyjskie należą do jednych z najpopularniejszych substancji psychoaktywnych na terenie Polski. Głównym środkiem o działaniu psychoaktywnym konopi jest THC czyli tetrahydrokannabinol. Zaznaczyć należy, że dzisiejsze substancje psychoaktywne otrzymywane z konopi zawierają zupełnie inne stężenie THC. Marihuana wytwarzana na przełomie lat 80 zawierała około 3 % THC.

Obecnie zdarza się, że zawiera nawet 20 – 30%. Aktualnie mamy do czynienia z zupełnie inną marihuaną niż kilkanaście lat temu. Zawartość THC diametralnie wzrosła, co niesie za sobą zagrożące skutki fizyczne i psychiczne dla stosujących ją osób. Wzrost stężenia THC uzyskany jest m.in. poprzez genetyczne modyfikacje rośliny oraz nasączenie jej innymi substancjami o działaniu psychoaktywnym. Do kontaktów z tą substancją psychoaktywną kiedykolwiek w życiu przyznało się 16,3% respondentów (według badań z 2014/2015, 15 – 64 lata). Do okazjonalnych użytkowników marihuany i haszyszu zaliczamy 4,6 % respondentów. Jednak znaczne rozpowszechnienie tego narkotyku znajduje odzwierciedlenie w liczbie osób rozpoczynających leczenie z powodu używania marihuany. W Polsce co druga osoba, która podjęła leczenie, zrobiła to z powodu marihuany.

W Europie, w tym w Polsce dostępnych jest bardzo wiele środków pobudzających, w tym kokaina, amfetamina, ekstazy i coraz większa liczba nowych syntetycznych narkotyków.

W kraju używanie amfetaminy pozostaje na niewielkim poziomie. Według badań z przełomu 2014/2015 – 1,7% badanych miało kontakt z amfetaminą a 0,2 % zażywało ją w ciągu ostatniego roku. Używanie metaamfetaminy jest na znacznie niższym poziomie i występuje przede wszystkim w województwach graniczących z Republiką Czeską.

Wg badań odnotowano wzrost liczby oferowanych w sprzedaży nowych substancji psychoaktywnych tj. dopalaczy. Na terenie Unii Europejskiej w zeszłym roku wykrywano około dwóch substancji tygodniowo. W 2014 r. do systemu wczesnego ostrzegania zgłoszono w sumie 101 nowych substancji (wzrost z 81 w 2013 r.) - *źródło Europejski Raport Narkotykowy 2015.*

Działania zaplanowane w niniejszym programie są adresowane do wszystkich mieszkańców gminy, również do tych, którzy nie sięgają po alkohol i inne substancje psychoaktywne. Szczególną grupą adresatów programu są młodzi ludzie i ich rodzice.

Eksperymentowanie dzieci i młodzieży z alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi jest zjawiskiem dość powszechnym. Większość młodych ludzi próbuje alkoholu czy innych substancji niezależnie od tego, z jakiej rodziny pochodzi i jaką mają wobec alkoholu postawę jego bliscy. Nie zawsze dobry kontakt z nastolatkiem jest gwarantem tego, że będzie on postępował zgodnie z oczekiwaniami dorosłych. Zachowania ryzykowne są bowiem wpisane w okres dorastania. Jednocześnie nie oznacza to, że dorośli nie mają wpływu na to czy jednorazowy eksperyment z alkoholem zamieni się w regularne używanie go. Rodzice/opiekunowie mając dobry kontakt i więź z dzieckiem łatwiej poradzą sobie z problemem pojawiającym się alkoholu.

Pojawienie się alkoholu czy narkotyków w życiu nastolatka zwykle wywołuje w rodzicach bardzo duży niepokój i poczucie bezradności. Z powodu silnych emocji mogą oni reagować w nieadekwatny sposób. Część dorosłych w takiej sytuacji podejmuje impulsywne działanie wymierzając niewspółmierne do sytuacji kary. Inni dorośli z kolei mogą bagatelizować zachowania nastolatka lub przemykać na nie oko w nadziei, że problem minie. Zarówno jedna, jak i druga postawa nie przyczynią się do konstruktywnego rozwiązania sytuacji. Z punktu widzenia relacji rodzica z dzieckiem najważniejsze jest bowiem przeprowadzenie interwencji w taki sposób, aby nie naruszyć więzi i dobrego kontaktu z nastolatkiem. Dlatego też w ramach niniejszego programu prowadzone będą działania edukacyjno – profilaktyczne nie tylko z dziećmi i młodzieżą ale także z ich rodzicami.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wprowadziła obowiązek realizacji gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Zakres tego programu zostanie połączony z rozwiązywaniem problemów narkotykowych, na co zezwalają obowiązujące przepisy prawa.

Zadaniem niniejszego programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, zmniejszenie tych, które aktualnie

występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do pokonywania już istniejących problemów. Alkoholizm i narkomania są chorobami społecznymi i jak każde inne choroby wymagają leczenia. Proces ten jest długotrwały, wymagający wiele wysiłku i wytrwałości nie tylko od osób uzależnionych, ale także od osób je otaczających. Im szybciej podjęte zostaną konkretne działania w tym zakresie tym większe są szanse na końcowy sukces, tym mniej osób zostanie dotkniętych tą chorobą.

Działania wynikające z niniejszego programu będą skupiały się zatem na profilaktyce, edukacji oraz rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych.

Polityka rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych na terenie gminy Lubawka prowadzona jest zgodnie z kierunkami określonymi w niniejszym Programie, stanowiącym rozwinięcie i kontynuację działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych w latach poprzednich.

Najważniejszymi aktami prawnymi regulującymi kwestie realizacji działań z przedmiotowego zakresu – oprócz przywołanych w podstawie prawnej przepisów są:

- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015;
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 – 2016;
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012 – 2016.
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubawka na lata 2014 – 2020.

Przy opracowaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych na rok 2016 uwzględnione zostały wskazówki wynikające z Rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2016 roku.

II. Cele główne Programu:

1. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych, w tym przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów narkotykowych.

III. Cele szczegółowe Programu:

1. Podnoszenie poziomu świadomości, wrażliwości, reagowania społecznego i udzielanie stosownej pomocy w zakresie choroby alkoholowej i narkomanii oraz przemocy w rodzinie.
2. Podnoszenie poziomu wiedzy na temat szkodliwości wczesnej inicjacji alkoholowej i narkotykowej, nadużywania i uzależnienia od alkoholu i innych używek.
3. Prowadzenie działań profilaktycznych z zakresu używania substancji psychoaktywnych w szkołach oraz wśród społeczności lokalnej.
4. Wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży (w tym pozalekcyjnych działań opiekuńczo – wychowawczych, kulturalno – oświatowych, sportowych i rekreacyjnych) oraz dorosłych.
5. Motywowanie uzależnionych oraz pijących szkodliwie, przyjmujących substancje psychoaktywne do zmiany trybu życia, w tym podjęcia leczenia odwykowego.
6. Współpraca z instytucjami, osobami fizycznymi i prawnymi służąca rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych.
7. Zwiększenie świadomości rodziców na temat współczesnych zagrożeń (uzależnienia, przemoc).
8. Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących

rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych.

IV. Realizatorem Programu jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce we współpracy z Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lubawce oraz instytucjami działającymi na terenie gminy Lubawka oraz powiatu kamiennogórskiego, w tym:

1. Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze.
2. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Kamiennej Górze.
3. Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kamiennej Górze.
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamiennej Górze
5. Komisariat Policji w Lubawce
6. Komenda Powiatowa Policji w Kamiennej Górze
7. Szkoły z terenu Gminy Lubawka
8. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lubawce
9. Przychodnia "Gambit" w Lubawce
10. Lokalne i ponadlokalne organizacje pozarządowe i instytucje kościelne
11. Prokuratura Rejonowa w Kamiennej Górze
12. Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Lubawce
13. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Koło Miejsko – Gminne w Lubawce
14. Sołectwa gminy Lubawka

V. Źródła i zasady finansowania Programu.

1. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych na rok 2016 są dochody Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 584 z późn. zm.).
2. Inne środki.

VI. Analiza sytuacji w gminie dotycząca problemów uzależnień w 2015 r.

Struktura ludności:

W gminie Lubawka (wg stanu na dzień 14.12.2015 r.) zamieszkują **11103** osoby, z czego w Lubawce – **6140 osób**, a na terenie 14 wsi – **4963 osoby**.

Według grupy ekonomicznej:

wiek przedprodukcyjny – **1850 osób**
wiek produkcyjny – **7662 osoby**
wiek poprodukcyjny – **1591 osób**

Zjawisko bezrobocia, stan na 30.11.2015 r.

Ogółem zarejestrowanych osób bezrobotnych z terenu gminy Lubawka – **503 osoby**, w tym osób, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

- osoby poniżej 25 roku życia – **74 osoby**,
- osoby po 50 roku życia – **184 osoby**,

- osoby niepełnosprawne – 42 osoby.

Pomoc społeczna

Do dnia **30.11.2015 r.** na pomoc społeczną wydatkowano kwotę **1 319 122,87 zł**, w ramach której objęto pomocą **340** rodzin. Ze środków na pomoc społeczną, kwotę **362 689,39 zł (ok. 27 %)** przeznaczono na wsparcie dla **105** rodzin z problemem alkoholowym oraz **6** z problemem narkotykowym.

Punkty sprzedaży napojów alkoholowych

Dla gminy uchwalony został limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych w liczbie **55**, w tym: **35** sklepów i **20** punktów gastronomicznych.

Badania monitoringowe:

Zgodnie z Rekomendacjami do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2016, badania monitoringowe nt. problemu alkoholowego i narkotykowego przeprowadza się raz na okres 4 lat. Ostatnie badania w tym zakresie przeprowadzono na terenie Gminy Lubawka w grudniu 2012 roku.

Badanie monitoringowe w 2012 r. przeprowadzono metodą ankietową wśród 277 uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych Zespołu Szkół Publicznych w Chełmsku Śląskim oraz Zespołu Szkół Publicznych w Lubawce. Przeprowadzono je wśród respondentów w wieku 12 – 16 lat. Ankieta była anonimowa i składała się z 16 pytań zamkniętych.

Analiza badań pozwoliła stwierdzić, że największą wiedzę na temat zagrożeń związanych z używaniem środków odurzających mają uczniowie III klas gimnazjalnych. 75 respondentów twierdziło że ich wiedza na powyższy temat jest średnia. Najmniejszym zaś zasobem informacji w tym zakresie wykazali się uczniowie klas VI Szkół Podstawowych.

Wg badań niepokojącym jest źródło informacji, z jakiego młodzież szkolna korzysta aby uzyskać wiedzę na temat środków psychoaktywnych. Aż 120 badanych twierdzi, że informacje nt. używania środków psychoaktywnych zdobywa z internetu, który wg specjalistów z zakresu psychoterapii uzależnień nie jest wiarygodny. Kolejnym źródłem informacji nt. zagrożeń płynących z używania środków odurzających dla uczniów są rodzice. 114 osób wybrało właśnie tę odpowiedź. Badając najczęściej używane środki psychoaktywne wśród młodzieży szkolnej, ustalono, że najczęściej uczniowie korzystają z papierosów. 229 osób wskazało właśnie tę odpowiedź. Na pytanie dotyczące używania narkotyków przez najbliższych rówieśników, badani odpowiedzieli w przeważającej większości, że ich koledzy nie używają tych substancji. Znaczna większość badanych (246 osób) twierdzi, że nigdy nie spożywała narkotyków.

Na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono również, że w sytuacjach problemowych uczniowie najczęściej zwracają się do rodziców. 168 osób wybrało właśnie tę odpowiedź. Na kolejnym miejscu znaleźli się natomiast rówieśnicy (114 osób).

Badani wskazują, że najłatwiej zdobyć środki odurzające (alkohol, narkotyki) w klubach i dyskotekach. 136 respondentów wskazało na te miejsca. Z przeprowadzonych badań wynika, że połowa respondentów spotkała się w szkole z propozycją spożycia alkoholu.

Przeprowadzona diagnoza pokazuje, że w działaniach profilaktycznych należy położyć nacisk na wzmacnianie relacji rodzinnych, gdyż dla większości badanych to właśnie rodzice są istotnym źródłem informacji oraz autorytetem w wielu istotnych kwestiach życia.

Niewątpliwie ważnym działaniem wzmacniającym właściwe postawy wśród młodych ludzi

jest prowadzenie szeroko pojętej profilaktyki w środowisku szkolnym. Poprzez takie działania należy ukazać młodzieży szkody społeczne oraz zdrowotne, płynące z używania substancji psychoaktywnych, krzewić postawy asertywne oraz wskazać właściwe formy spędzania wolnego czasu bez używek (alkoholu, narkotyków).

W marcu 2014 r. w szkołach podstawowych na terenie gminy Lubawka przeprowadzono Program Profilaktyczny „Można inaczej”. Jednym z elementów programu było badanie ankietowe wśród uczniów klas 4 – 6 nt. występowania problemu alkoholowego i problemu przemocy w rodzinie. Badanie przeprowadzono wśród 252 uczniów. Problematyka badawcza koncentrowała się wokół zagadnień dotyczących spożywania alkoholu oraz występowania przemocy domowej w rodzinach uczniów objętych programem profilaktycznym. Wyniki tej ankiety przedstawiono poniżej.

Na pytanie: Czy kiedykolwiek chciałeś aby Twój rodzic/Twoi rodzice przestali pić alkohol? więcej, niż co trzeci badany uczeń (35%) odpowiedział, że chciał aby jego rodzic/rodzice przestali pić alkohol, a 8% badanych nie udzieliło odpowiedzi.

Na pytanie: Czy kiedykolwiek pomyślałeś, że któreś z Twoich rodziców ma problem z powodu picia alkoholu? łącznie 15% badanych uczniów uznaje, że ich rodzic ma problem alkoholowy, a 1% uczniów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Co piąty badany uczeń chciałby wylać alkohol należący do rodziców, a kolejne 3% nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

15% badanych uczniów przyznaje, że jego rodzic uderzył go lub krzyczał na niego będąc pod wpływem alkoholu, zaś 4% nie odpowiedziało na to pytanie.

Co dziesiąty badany uczeń myślał, że jego rodzice mogliby się rozwieść z powodu alkoholu, co dwudziesty – nie odpowiedział na to pytanie.

6% wszystkich badanych uczniów twierdzi, że rodzice szarpali się z sobą pod wpływem alkoholu, a co dziesiąty uczeń nie odpowiedział na to pytanie.

8% badanych przyznaje, że zdarzało się, iż nie mogli zasnąć ponieważ któreś z rodziców piło alkohol, 4% natomiast nie udzieliło żadnej odpowiedzi.

Zdecydowana większość respondentów przyznaje, że w ich domach zdarzają się kłótnie. 8% uczniów przyznaje, że zdarzają się one często.

Określając swoje zachowanie podczas kłótni rodziców – uczniowie najczęściej twierdzą, że bronią któregoś z rodziców lub wychodzą z domu. 40 uczniów (16%) ze wszystkich szkół wybrało odpowiedź inne – nie określając jednak jakie są to zachowania.

Więcej niż 1/5 ankietowanych uczniów przyznaje, że w ich domach dochodzi – z różną częstotliwością – do aktów przemocy. Wymieniając formy przemocy, badani uczniowie najczęściej wskazywali – wyzwiska – 30 wyborów, popychanie lub bicie – kształtują się na zbliżonym poziomie: kolejno 17 i 18 wyborów, szarpanie jako formę przemocy wskazało 12 uczniów.

Jako sprawce przemocy badani uczniowie wskazywali najczęściej inną osobę – 24 wybory (konkubent/przyjaciel domu). 19 uczniów wskazuje któregoś z rodziców lub oboje rodziców. Jako ofiarę przemocy ankietowani wymieniają najczęściej rodzeństwo (23 wybory) i siebie (21 wyborów), kolejno: babcię lub dziadka – 6 wyborów i inną osobę – 5 wyborów.

Działania w ramach Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych w 2015 roku.

W 2015 r. w ramach Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych działalność służąca pomocy osobom nadużywającym substancji psychoaktywnych skupiała się m.in. na działalności Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych, funkcjonujących w otoczeniu osób nadużywających substancji psychoaktywnych oraz ofiar przemocy w rodzinie. W okresie od stycznia do grudnia 2015 w Punkcie Konsultacyjnym przeprowadzono łącznie 870 konsultacji indywidualnych i 88 zajęć grupowych, z których skorzystały 194 osoby. Wśród nich były osoby uzależnione od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych. Zgłaszali się również szkodliwie przyjmujący środki uzależniające. W ramach Punktu odbywały się także konsultacje dla współuzależnionych oraz funkcjonujących w otoczeniu osób uzależnionych. Konsultacje przeprowadzano także dla ofiar przemocy w rodzinie jako forma

wsparcia w ramach prowadzonych procedur Niebieskie Karty. Psycholog dyżurujący w siedzibie MGOPS udzielał także wsparcie na rzecz osób z problemami rodzinnymi.

Przy Zespole Szkół Publicznych w Lubawce oraz w Chełmsku Śląskim dyżurował terapeuta, który prowadził sesje terapeutyczne dzieci i ich rodziców, wywodzących się ze środowisk dysfunkcyjnych, w tym środowisk, w których występował problem alkoholowy. Sesje terapeutyczne przeznaczone były także dla rodzin borykających się z trudnościami wychowawczymi, mającymi wpływ na funkcjonowanie dziecka w środowisku szkolnym.

W ramach tej formy wsparcia przeprowadzono 150 sesji terapeutycznych dla 36 rodziców oraz 42 dzieci.

W 2015 r. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce obradowała na 11 posiedzeniach, które odbywały się zazwyczaj w każdą ostatnią środę miesiąca. W tym okresie tut. Komisja przeprowadziła rozmowy motywujące do podjęcia leczenia z 58 osobami. Te i pozostałe postępowania w przedmiocie leczenia uzależnień przeprowadzał specjalista ds. przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie, zatrudniony w MGOPS w Lubawce. Wnioskodawcami o podjęcie postępowania o leczenie odwykowe najczęściej byli członkowie rodziny osoby uzależnionej, osoby ze środowiska, Komisariat Policji w Lubawce, kuratorzy oraz Przewodniczący Miejsko – Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Sprawy 12 osób zostały przekazane do Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze, celem wydania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w systemie stacjonarnym. 26 osób, zmotywowanych przez pracowników socjalnych MGOPS w Lubawce, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce oraz grup roboczych podjęło leczenie w stacjonarnych i niestacjonarnych placówkach lecznictwa odwykowego.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych w 2015 r. udzielono także wsparcia w formie bezpłatnych kart przejazdu na terapię w Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kamiennej Górze. Podstawą wydania kart było pisemne porozumienie zawarte pomiędzy MGOPS a PKS w Kamiennej Górze. Wydano 273 bezpłatne karty przejazdu na rzecz 18 osób z problemem alkoholowym. W takiej formie udzielono także wsparcia osobom współuzależnionym, które korzystały ze wsparcia w/w Poradni.

Zgodnie z art. 18, ust. 3a ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu

alkoholizmowi Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce opiniowała wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. Przedmiotem opinii tut. Komisji była zgodność lokalizacji punktu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych z Uchwałą Nr III/244/13 Rady Miejskiej w Lubawce z dnia 28 marca 2013 r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych, zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta i Gminy Lubawka. Opinie wydawane są w formie postanowienia sygnowanego podpisami wszystkich członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce. W 2015 r. zaopiniowano 8 wniosków. Wszystkie zaopiniowano pozytywnie.

W 2015 r. upoważnieni członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce przeprowadzili kontrolę 15 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, usytuowanych na terenie gminy Lubawka, w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Finansową podstawę realizacji Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych w 2015 r. stanowiły dochody Gminy, pochodzące z opłat za wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

VII. Działania na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych w roku 2016.

Cele niniejszego Programu nakierowane są w szczególności na zadania gminy wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą, ponieważ spełnia trzy podstawowe kryteria choroby, tj. narusza stan równowagi między zdrowiem i patologią, charakteryzuje się swoistą etiologią a wśród przyczyn zmian patologicznych obecny jest czynnik fizyczny. Alkohol oddziałuje na ośrodkowy układ nerwowy (głównie na mózg), a ten z kolei reaguje na wszelkie zmiany w składzie chemicznym krwi, jest anatomicznym podłożem życia psychicznego oraz umożliwia kontakt z innymi ludźmi. W sposób najbardziej uproszczony należy stwierdzić, że uzależnienie to przymus przyjmowania określonej substancji (narkotyki, alkohol). Uzależnienie występuje wtedy, gdy człowiek traci kontrolę nad przyjmowaną substancją i dochodzi do powstania wewnętrznego nakazu kontynuowania przyjmowania czynnika uzależniającego. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) prezentuje następującą definicję uzależnienia: Zespół uzależnienia to kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których przyjmowanie substancji lub grupy substancji dominuje nad innymi zachowaniami, które miały poprzednio dla pacjenta większą wartość. Głównym objawem uzależnienia jest pragnienie (często bardzo silne) przyjmowania substancji psychoaktywnej.

Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia indywidualna i grupowa. Leczenie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię i nakierowane jest na usuwanie powikłań spowodowanych szkodliwym używaniem alkoholu (w tym leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych), farmakologiczne wsparcie oddziaływań psychoterapeutycznych oraz leczenie współwystępujących zaburzeń, w tym najczęściej zaburzeń o podłożu psychicznym. Kluczowym etapem w leczeniu osoby uzależnionej jest rehabilitacja po zakończonej terapii. Dlatego też zalecane jest, aby – poza

uczestnictwem w psychoterapii uzależnienia – osoby uzależnione angażowały się również w ofertę ruchów samopomocowych w tym zajęcia w punktach konsultacyjnych czy systematycznie uczestniczyły w mityngach Anonimowych Alkoholików.

Realizacja wymienionego zadania będzie się odbywała w szczególności poprzez:

- a) prowadzenie działalności Punktu Konsultacyjnego, funkcjonującego przy Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubawce, w ramach którego będzie dyżurował terapeuta uzależnień, udzielający wsparcia na rzecz osób uzależnionych i pijących szkodliwie, prowadzący konsultacje indywidualne i grupę wsparcia, motywujące do podjęcia leczenia oraz terapeuta prowadzący konsultacje i grupę wsparcia dla osób po podstawowym programie psychoterapii uzależnień,
- b) kierowanie osób nadużywających alkoholu do Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kamiennej Górze, celem podjęcia terapii w warunkach ambulatoryjnych oraz współpraca z Poradnią w powyższym zakresie,
- c) kierowanie osób nadużywających alkoholu do Poradni Zdrowia Psychicznego funkcjonującej przy Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kamiennej Górze, celem podjęcia wspomagającego leczenia alkoholizmu,
- d) dofinansowanie działalności stacjonarnych placówek lecznictwa odwykowego w szczególności w zakresie realizacji programów terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin oraz wyposażenia placówki w materiały edukacyjne dla pacjentów,
- e) dofinansowanie działalności Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kamiennej Górze w zakresie przeprowadzania programów rehabilitacji dla osób uzależnionych po zakończonych programach psychoterapii uzależnienia, programów ograniczania picia alkoholu,
- f) współpracę z przychodniami POZ z terenu gminy Lubawka w zakresie sporządzenia skierowań niezbędnych do przyjęcia w stacjonarnych i niestacjonarnych placówkach lecznictwa odwykowego,
- g) współpracę ze stacjonarnymi placówkami lecznictwa odwykowego w zakresie zachowania trybu kierowania i ustalenia terminu leczenia osób nadużywających alkohol,
- h) współpracę z przychodniami POZ w terenie gminy Lubawka w zakresie organizacji leczenia farmakologicznego uzależnienia od alkoholu,
- i) prowadzenie przez pracownika merytorycznego sekcji przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie MGOPS w Lubawce pełnej dokumentacji osób uzależnionych, udzielanie informacji na temat możliwych form wsparcia na rzecz osób uzależnionych, szkodliwie pijących, ustalanie terminu leczenia, prowadzenie rozmów motywujących oraz wykonywanie wszystkich innych czynności związanych ze wsparciem na rzecz osób z problemem alkoholowym,
- j) prowadzenie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego – posiedzenia GKRPA w każdą ostatnią środę miesiąca,
- k) kierowanie na badanie przez biegłych sądowych w kierunku stwierdzenia uzależnienia od alkoholu – organizacja badania, ponoszenie kosztów jego przeprowadzenia i sporządzenia opinii w przedmiocie sprawy,
- l) współpracę z Sądem Rejonowym w Kamiennej Górze w zakresie zobowiązania osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego – pokrywanie opłat za złożenie wniosku do Sądu,
- m) współpracę z Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Kamiennej Górze w zakresie zobowiązania osób nadużywających alkoholu, warunkowo przedterminowo

- zwolnionych z zakładów karnych, posiadających karę w zawieszeniu lub objętych nadzorem kuratora z innego tytułu, do podjęcia leczenia odwykowego,
- n) współpracę z Miejsko – Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie kierowania na leczenie odwykowe osób uzależnionych, nadużywających alkoholu, stosujących przemoc w rodzinie,
 - o) działalność informacyjną dla mieszkańców gminy Lubawka w zakresie dostępności pomocy terapeutycznej oraz placówek leczenia odwykowego m.in. poprzez rozprawdzenie broszur informacyjnych w tym zakresie, poprzez ogłoszenia w lokalnej telewizji oraz za pośrednictwem lokalnych serwisów internetowych,
 - p) udzielanie wsparcia poprzez pracę socjalną na rzecz osób z problemem uzależnień przez wykwalifikowanych pracowników MGOPS w Lubawce,
 - q) współpraca ze stowarzyszeniami Anonimowych Alkoholików w zakresie organizacji wspólnych przedsięwzięć służących krzewieniu trzeźwości wśród społeczności – mityngi spikerskie.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Nie ulega wątpliwości, że alkoholizm jest chorobą całej rodziny, a nie tylko jednego z jej członków. Wielu ludziom trudno jest zrozumieć, skąd bierze się takie podejście. Wystarczy jednak bliżej przyjrzeć się funkcjonowaniu rodziny z problemem alkoholowym, a wówczas okaże się, że picie alkoholu przez jednego z członków rodziny jest główną zasadą organizującą i nadającą kształt życiu rodzinnemu. Z tego powodu rodzina nabiera znamion dysfunkcyjności. Jest to taka rodzina, w której nie jest możliwy stały i indywidualny rozwój jej członków, która zamknięta jest na kontakty z otoczeniem, relacje między członkami nie opierają się w niej na zasadach względnej chociaż szczerości i wzajemności, a role i normy nie są w miarę wyraźnie określone oraz zaakceptowane przez poszczególnych jej członków. Dzieci w takich rodzinach uczą się ukrywania problemów, ukrywania swoich emocji, nie potrafią się bawić tak jak ich rówieśnicy. Konsekwencją funkcjonowania w otoczeniu osoby nadużywającej substancji psychoaktywnych może być współuzależnienie. Osobie współuzależnionej przypisuje się cechy osobowości zależnej, która charakteryzuje się uległością i nastawieniem pojedynczym, skłonnością do poświęceń, brakiem wiary w siebie, brakiem umiejętności radzenia sobie z trudnościami interpersonalnymi, brakiem zdolności do samodzielności

i odpowiedzialności, a także podporządkowanym trybem życia, i co za tym idzie, unikaniem współzawodnictwa i konfliktów.

Ważnym zadaniem pomagających jest kompleksowa diagnoza sytuacji rodzinnej i zaoferowanie pomocy zarówno rodzinie jako całości, jak i poszczególnym jej członkom.

Realizacja wymienionego zadania będzie się odbywała w szczególności poprzez:

- a) konsultacje indywidualne w Punkcie Konsultacyjnym przy MGOPS w Lubawce dla osób współuzależnionych i funkcjonujących w otoczeniu osób pijących,
- b) kierowanie osób współuzależnionych oraz funkcjonujących w otoczeniu nadużywających alkoholu do Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kamiennej Górze do udziału w programach terapeutycznych,
- c) kierowanie osób z syndromem DDA (Dorosłe Dziecko Alkoholika) do udziału w programach terapeutycznych,
- d) dofinansowanie pobliskich placówek leczenia odwykowego w zakresie organizacji i przeprowadzania programów terapeutycznych dla osób współuzależnionych i osób z syndromem DDA

- e) propagowanie procedury Niebieskie Karty w sprawach przemocy domowej oraz udzielanie rodzinom bezpłatnej pomocy psychospołecznej i prawnej w tym zakresie,
- f) współpracę Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce z Miejsko – Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie realizacji procedury Niebieskie Karty oraz w zakresie opracowywania indywidualnego planu pomocy rodzinie,
- g) interwencje i monitorowanie we współpracy z Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lubawce oraz Miejsko – Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Lubawce osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz problemem przemocy w rodzinie,
- h) konsultacje indywidualne dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie, prowadzonych przez psychologa w Punkcie Konsultacyjnym przy MGOPS w Lubawce,
- i) organizacja warsztatów umiejętności społecznych i komunikacyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- j) współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kamiennej Górze, Komisariatem Policji w Lubawce i Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Kamiennej Górze w zakresie organizacji i kierowania osób stosujących przemoc w rodzinie do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy,
- k) finansowanie i współfinansowanie programów radzenia sobie z emocjami i z zachowaniami agresywnymi, budowania relacji interpersonalnych, rozwiązywania konfliktów,
- l) usprawnienie współpracy z przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości i organami ścigania, które mogą kierować osoby stosujące przemoc do w/w programów,
- m) podnoszenie kompetencji osób mających kontakt ze sprawcami i ofiarami przemocy, osobami nadużywającymi alkoholu oraz współuzależnionymi w zakresie motywowania ich do uczestnictwa w programach terapeutycznych i zmiany sposobu postępowania,
- n) organizację i finansowanie superwizji indywidualnych i grupowych dla pracowników socjalnych MGOPS w Lubawce oraz pracowników pracujących w obszarze uzależnień i przemocy w rodzinie w zakresie pracy z osobami nadużywającymi substancji psychoaktywnych,
- o) organizacja wsparcia z ramienia pomocy społecznej na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego,
- p) uczestnictwo w konferencjach i debatach nt. problemów uzależnień i przemocy w rodzinie, mających na celu usprawnienie systemu współpracy między instytucjami pracującymi w przedmiotowym obszarze,
- q) współpracę ze szkołami z terenu gminy w zakresie organizacji pomocy terapeutycznej dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym lub przemocą w rodzinie (sesje terapeutyczne rodzic + dziecko),
- r) współpracę z placówkami świadczącymi pomoc terapeutyczną, pedagogiczną i psychiatryczną dla dzieci i młodzieży w zakresie udzielania na rzecz w/w takiej formy wsparcia,
- s) organizację bezpłatnej pomocy prawnej na rzecz osób funkcjonujących w rodzinach z problemem alkoholowym i współpraca z instytucjami świadczącymi bezpłatnie taką pomoc, w tym z organami wymiaru sprawiedliwości,
- t) udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej przez pracownika merytorycznego sekcji przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie MGOPS w Lubawce na rzecz osób współuzależnionych, funkcjonujących w otoczeniu osób przyjmujących substancje psychoaktywne, motywowanie do podjęcia wsparcia terapeutycznego,

- u) udzielanie pomocy psychospołecznej przez wykwalifikowanych pracowników socjalnych w Lubawce na rzecz członków rodzin uwikłanych w uzależnienia i problem przemocy w rodzinie,
- v) prowadzenie działalności informacyjno – edukacyjnej na terenie gminy nt. dostępnych form wsparcia socjalnego, terapeutycznego oraz prawnego dla osób funkcjonujących w otoczeniu osób nadużywających alkoholu oraz uwikłanych w przemoc w rodzinie,
- w) dofinansowanie bieżącej działalności Świetlicy Środowiskowej "Promyczek" w Lubawce, Chełmsku Śląskim i Miskowicach - świetlica m.in. dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i innymi dysfunkcjami, zajęcia prowadzone z elementami socjoterapii, muzykoterapii, arteterapii, korekcyjno – kompensacyjne, sportowe.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych socjoterapeutycznych.

Skuteczne i sprawdzone strategie profilaktyczne są jednym z trzech podstawowych elementów, na których powinna opierać się współczesna profilaktyka uzależnień. Strategie profilaktyczne, czyli sposoby postępowania mające istotny wpływ na osiągnięcie założonych w programach celów, wywodzą się z modeli teoretycznych wyjaśniających, dlaczego ludzie sięgają po substancje psychoaktywne lub podejmują inne ryzykowne zachowania.

W powszechnej opinii, profilaktyka uzależnień polega na informowaniu (na ogół ostrzeganiu) społeczności o skutkach (najczęściej zagrożeniach) związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Istotą profilaktyki jest pomaganie ludziom w zmianie zachowania, nabywaniu umiejętności i poprawie funkcjonowania w różnych wymiarach, takich jak normy społeczne, interakcja z innymi ludźmi, standard życia czy własne cechy charakteru.

Podejmowane inicjatywy profilaktyczne będą miały na celu edukowanie, uświadamianie, kształtowanie prawidłowych postaw, zdolności do dokonywania właściwych wyborów oraz oferowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu.

Realizacja wymienionego zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

- a) przystąpienie do ogólnopolskich kampanii edukacyjno - profilaktycznych, z których materiały zostaną rozdysponowane wśród społeczności lokalnej oraz szkół z terenu gminy Lubawka,
- b) ogłoszenie i przeprowadzenie konkursu o tematyce profilaktycznej nt. szkodliwości używania środków psychoaktywnych, dla uczniów szkół z terenu gminy Lubawka,
- c) przeprowadzenie ogólnopolskiej kampanii, mającej na celu edukację kierowców w zakresie trzeźwych postaw – m.in. udział w kampanii „Odpowiedzialny kierowca”
- d) uczestnictwo w imprezach lokalnych i prowadzenie działań edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych za pomocą zakupionego „Namiotu profilaktycznego”, z udziałem profilaktyka - terapeuty uzależnień, przedstawicieli GKRPA oraz MGOPS w Lubawce – organizacja Pikników Rodziny na terenie gminy, promujących zdrowy i trzeźwy tryb życia,
- e) zakup materiałów o tematyce profilaktycznej celem ich dystrybucji w „Namiocie profilaktycznym”,
- f) współpraca z organami policji oraz szkołami nauki jazdy w zakresie działań

- profilaktycznych na rzecz trzeźwości kierowców,
- g) przeprowadzenie lokalnej kampanii społecznej „Młodzieżowe Forum Bezpieczeństwa”, obejmujących cykl działań informacyjno – edukacyjnych skierowanych do społeczności uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych, przy udziale lokalnych mediów, policji, instytucji pomocowych,
 - h) sfinansowanie warsztatów profilaktycznych dla szkół podstawowych i gimnazjalnych o tematyce alkoholizmu prowadzonych przez profilaktyka instruktora terapii uzależnień, psychologa i pedagoga,
 - i) sfinansowanie warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej, dotyczących przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy,
 - j) sfinansowanie warsztatów i wywiadówek profilaktycznych dla rodziców nt. zagrożeń wynikających ze stosowania środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież oraz nt. zagrożeń związanych z przemocą rówieśniczą, cyberprzemocą
 - k) dofinansowanie profilaktycznych zajęć wakacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym,
 - l) doposażenie świetlic wiejskich z terenu gminy Lubawka wg złożonego zapotrzebowania, celem rozszerzenia oferty zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży,
 - m) organizacja i sfinansowanie spektakli profilaktycznych (uzależnienia od alkoholu) dla szkół podstawowych i gimnazjalnych,
 - n) prowadzenie programów profilaktycznych w placówkach oświatowych dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych,
 - o) prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych dla sprzedawców napojów alkoholowych,
 - p) organizację i finansowanie mityngu spikerskiego z udziałem terapeuty uzależnień oraz trzeźwiejących alkoholików,
 - q) podnoszenie kwalifikacji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce poprzez udział w szkoleniach, w tym udział w szkoleniu z zakresu prowadzenia dialogu motywującego,
 - r) organizację szkoleń o tematyce uzależnień – szkolenie dla GKRPA oraz przedstawicieli instytucji oświatowych, służby zdrowia i funkcjonariuszy policji,
 - s) dokonywanie dwukrotnej kalibracji zakupionego w 2011 r. alkomatu na potrzeby Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubawce oraz zakup akcesoriów do alkomatu,
 - t) rozpowszechnianie ogólnopolskich telefonów zaufania.

4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez:

- a) wspieranie działań podejmowanych przez lokalne koalicje trzeźwościowe, mające wyraźne odniesienie profilaktyczne do różnego rodzaju spotkań, odbywających się bez alkoholu i w szczególności sposób eksponujących ten fakt,
- b) dofinansowanie pieszej pielgrzymki trzeźwości z udziałem mieszkańców gminy Lubawka, której trasa przebiega przez gminę Lubawka,
- c) wspomaganie organizacji i instytucji działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych,
- d) wspieranie przedsięwzięć związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i zapobieganiem niebezpieczeństwu spowodowanemu nadużyciem alkoholu – prowadzonym przez służby policji, w zakresie prowadzenia oddziaływań

profilaktycznych, interwencyjnych w środowiskach dzieci i młodzieży służącym zapobieganiu kontaktom tej grupy z substancjami psychoaktywnymi, a także działań na rzecz trzeźwości kierujących pojazdem (dotyczy dofinansowania zakupu niezbędnych materiałów znajdujących uzasadnienie dla wsparcia tych działań ze strony Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych).

5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowaniem przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu niepełnoletnim lub nietrzeźwym, sprzedaży na kredyt lub pod zastaw oraz złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny, czyli występować z aktem oskarżenia bezpośrednio do sądu z pominięciem prokuratora. Postępowanie z tego zakresu prowadzone jest na podstawie przepisów o postępowaniu karnym. Sprawy, w których gmina występuje jako oskarżyciel publiczny, odbywają się w trybie uproszczonym.

Realizacja tego zadania będzie odbywała się poprzez:

- a) kontrolowanie placówek, zajmujących się sprzedażą i podawaniem napojów alkoholowych przez upoważnionych członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce.
- b) składanie wniosków do organów ścigania o wszczęciu dochodzenia, w związku z powzięciem informacji o naruszeniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Ze względu na ograniczone środki finansowe zadanie niniejsze nie było realizowane. W przypadku pojawienia się funduszy na realizację tego przedsięwzięcia zostanie ono podjęte.

VIII. Przeciwdziałanie narkomanii.

Problem używania nielegalnych substancji psychoaktywnych i konsekwencji związanych z tym faktem, dotyczy większości społeczeństw współczesnego świata. Od dawna jednak wiadomo, że możliwości radzenia sobie z tym jak i wieloma innymi problemami społecznymi należy poszukiwać przede wszystkim na szczeblu lokalnym. Dzieje się tak dlatego, że to lokalnie działające instytucje, osoby czy organizacje pozarządowe są w stanie trafnie określić charakter problemu, jego skalę oraz podjąć adekwatne środki zaradcze.

Specjaliści z zakresu problemów narkomanii podkreślają narastający problem nowych substancji psychoaktywnych czyli „dopalaczy”. W 2014 r. w Polsce odnotowano rekordową liczbę ponad 2500 prawdopodobnych interwencji medycznych z powodu użycia „dopalaczy”. W ramach europejskiego systemu wczesnego ostrzegania państwa członkowskie w 2013 r. zgłosiły po raz pierwszy aż 81 nowych substancji psychoaktywnych. Najwięcej, bo 29 z tych substancji było syntetycznymi kanabinoidami, a następne 30 związków nie odpowiadało żadnej z łatwo rozpoznawalnych grup chemicznych.

Problematyka „dopalaczy” utrzymuje się w centrum zainteresowania polskiej opinii publicznej i mediów zwłaszcza ze względu na doniesienia o trujących właściwościach tych substancji. Ostatnią taką substancją, po której zażyciu odnotowano szereg zatruć był „dopalacz” o nazwie „Mocarz”.

Ze względu na tak duże zagrożenie związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, konieczne są działania edukacyjne, profilaktyczne, podnoszące świadomość społeczną nt. narkotyków.

Zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii będą obejmowały:

1. Zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Realizacja w/w zadań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii będzie się odbywać w szczególności poprzez:

- a) organizację pomocy terapeutycznej dla osób nadużywających narkotyków i uzależnionych od tych substancji – dyżury terapeuty uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym przy MGOPS w Lubawce - konsultacje indywidualne i grupa wsparcia,
- b) kierowanie osób nadużywających narkotyków do Poradni Zdrowia Psychicznego funkcjonującej przy Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kamiennej Górze, celem podjęcia wspomagającego leczenia narkomanii,
- c) pomoc osobom uzależnionym od substancji psychoaktywnych w zakresie kierowania na leczenie uzależnienia od narkotyków w systemie ambulatoryjnym i stacjonarnym,
- d) współpracę ze stacjonarnymi i niestacjonarnymi placówkami lecznictwa w zakresie kierowania i zachowania trybu przyjęcia pacjentów do leczenia uzależnienia od narkotyków,
- e) współpracę z przychodniami POZ z terenu gminy Lubawka w zakresie sporządzenia skierowań niezbędnych do przyjęcia w stacjonarnych i niestacjonarnych placówkach lecznictwa odwykowego,
- f) współpracę z Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Kamiennej Górze w zakresie zobowiązania osób nadużywających substancji psychoaktywnych, warunkowo przedterminowo zwolnionych z zakładów karnych, posiadających karę w zawieszeniu lub objętych dozorem kuratora z innego tytułu, do podjęcia leczenia odwykowego,
- g) współpracę z Miejsko – Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie kierowania na leczenie odwykowe osób uzależnionych, nadużywających substancji psychoaktywnych, stosujących przemoc w rodzinie,
- h) organizację pomocy terapeutycznej, psychospołecznej i prawnej dla osób współuzależnionych, funkcjonujących w otoczeniu osób uzależnionych, nadużywających substancji psychoaktywnych,

- i) prowadzenie przez pracownika merytorycznego sekcji przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie MGOPS w Lubawce pełnej dokumentacji osób uzależnionych, udzielanie informacji na temat możliwych form wsparcia na rzecz osób uzależnionych od narkotyków, ustalanie terminu leczenia, prowadzenie rozmów motywujących oraz wykonywanie wszystkich innych czynności związanych ze wsparciem na rzecz osób uzależnionych, przyjmujących substancje psychoaktywne,
- j) prowadzenie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego – posiedzenia GKRPA w każdą ostatnią środę miesiąca,
- k) sfinansowanie warsztatów profilaktycznych dla uczniów szkół z terenu gminy Lubawka, o tematyce narkomanii (w tym dopalacze i inne nowe substancje psychoaktywne) prowadzonych przez profilaktyka, terapeutę uzależnień,
- l) organizację i sfinansowanie spektakli profilaktycznych nt. szkodliwości używania substancji psychoaktywnych skierowanych do szkół podstawowych i gimnazjalnych,
- m) przeprowadzenie kampanii "Narkotyki? To mnie nie kręci! Dopapalacze wróciły.", poprzez rozprawdzenie materiałów edukacyjno – profilaktycznych i zorganizowanie warsztatów dla dzieci i rodziców z tego zakresu,
- n) organizację konkursu profilaktycznego pod hasłem kampanii „Narkotyki? To mnie nie kręci! Dopapalacze wróciły”,
- o) prowadzenie działalności informacyjno – edukacyjnej na terenie Gminy nt. dostępnych form wsparcia socjalnego, terapeutycznego oraz prawnego dla osób funkcjonujących w otoczeniu osób nadużywających narkotyków oraz uwikłanych w przemoc w rodzinie,
- p) organizacja wsparcia z ramienia pomocy społecznej na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego,
- q) działalność informacyjną dla mieszkańców gminy Lubawka w zakresie dostępności pomocy terapeutycznej oraz placówek leczenia odwykowego m.in. poprzez rozprawdzenie broszur informacyjnych w tym zakresie, poprzez ogłoszenia w lokalnej telewizji oraz za pośrednictwem lokalnych serwisów internetowych,
- r) rozpowszechnianie ogólnopolskich telefonów zaufania dla osób z problemem narkotykowym.

IX. Działalność i zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Siedziba Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych znajduje się w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubawce ul. Dworcowa 33. Koordynatorem niniejszego programu jest Adriana Porada specjalista ds. przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie zatrudniony w MGOPS w Lubawce.
2. Ustalenie składu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy do kompetencji Burmistrza Miasta Lubawka, zgodnie z przepisem art. 4¹ ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 ze zm.), zaś jej członkami mogą być osoby, o których mowa w art. 4¹ ust. 4 tej ustawy.
3. Środki przeznaczone na działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pochodzą z finansów, stanowiących dochody gminy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
4. Zadania Komisji w ramach działań wynikających z instytucji prawnej zobowiązania do leczenia odwykowego:

- a. przyjęcie zgłoszenia o przypadku nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek wynikających z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tj. osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny,
- b. przyjęcie zgłoszenia o przypadku nadużywania nielegalnych substancji psychoaktywnych,
- c. zawiadomienie pełnoletniej osoby najbliższej osobie nadużywającej alkoholu lub narkotyków w celu przeprowadzenia wywiadu na potrzeby Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce,
- d. zawiadomienie na posiedzenie GKRPA osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie, pouczenie jej o konieczności zaprzestania działań w związku z nadużywaniem alkoholu lub narkotyków
- e. kierowanie osób nadużywających alkoholu lub narkotyków do Punktu Konsultacyjnego działającego przy MGOPS w Lubawce,
- f. motywowanie osób nadużywających alkoholu lub narkotyków do podjęcia leczenia w stacjonarnych i niestacjonarnych placówkach lecznictwa odwykowego,
- g. kierowanie osób nadużywających alkoholu na badania przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
- h. podejmowanie decyzji o złożeniu wniosku do sądu w celu wydania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- i. przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłych,
- j. prowadzenie postępowania o leczenie odwykowe wobec osób uzależnionych i nadużywających narkotyków,
- k. opiniowanie wydatków w celu zagwarantowania prawidłowej realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych,

5. Udział członka GKRPA w pracach Miejsko – Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grup roboczych powołanych zarządzeniem Burmistrza Miasta Lubawka.

6. Za udział w posiedzeniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce członkowi tej Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 200,00 zł brutto. Członek Komisji może oświadczyć, że nie będzie pobierał wynagrodzenia za udział w jej posiedzeniach.

7. Członkowi GKRPA wykonującemu zadania związane z przygotowaniem i prowadzeniem pełnej dokumentacji na każde posiedzenie Komisji i wykonywaniem innych czynności administracyjnych związanych z obsługą GKRPA (m.in. przyjmowanie wniosków o leczenie odwykowe, sporządzanie protokołów, zawiadomień, sprawozdań z działalności Komisji i wniosków do Sądu o wydanie orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, prowadzenie pełnej dokumentacji osób uzależnionych, szkodliwie przyjmujących substancje psychoaktywne, współpraca z instytucjami oraz organizacjami pracującymi w obszarze uzależnień etc.) przysługuje dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 300,00 zł brutto za każde posiedzenie.

8. Podstawę do naliczania i wypłaty wynagrodzenia stanowi lista obecności członków na posiedzeniu komisji. Obecność jest obowiązkowa, a każdy z członków komisji potwierdza ją własnoręcznym podpisem. Wypłata wynagrodzenia będzie dokonywana na konta osobiste

członków komisji.

9. Za pozostałe prace wykonywane przez członków komisji – m.in. kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych wynikające z realizacji Programu, prowadzenie działań profilaktycznych podczas imprez, odbywających się na terenie gminy oraz powiatu - podstawą do naliczenia i wypłaty wynagrodzenia będzie zawarta umowa zlecenie na okres realizacji zadania, wynagrodzenie ustalone wg stawek Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na dany rok tj. 50,00 zł/godz brutto.

X. Postanowienie końcowe.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych jest dokumentem otwartym na modyfikacje i nowe propozycje na każdym etapie jego realizacji.

Sposobem kontroli realizacji programu jest sprawozdanie okresowe, przedłożone Radzie Miejskiej w Lubawce – szczegółowe za okres I półrocza i całego roku oraz bieżące informacje wg potrzeb Rady Miejskiej i Burmistrza Miasta Lubawka sporządzone przez Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubawce.